

Leonas Bielinis (1882-1941) – vargonininkas, knygnešys

Leonas Bielinis gimė 1882 m. Švenčionių apskrityje, Tverečiaus valsčiuje, Pošiūnų kaime, neturtingo valstiečio šeimoje. Bielinų šeima buvo aktyvi lietuviško žodžio sergėtoja: spaudos draudimo metais savo namuose slėpdavo lietuviškas knygas, kurias skaitydavo, o vėliau ir slapta platindavo. L. Bielinis lankė Tverečiaus rusišką mokyklą.

1896 - 1898 m. L. Bielinis buvo mokomas vargonininkauti pas Tverečiaus kleboną.

Septyniolikmetis jaunuolis vargonininkavo Grauziškeje (Baltarusija), pas kunigą I. Šaparą, vėliau ėmėsi vargonininkauti Lentupyje pas kunigą Bugenį. L. Bielinis ryžosi tapti kunigu. Dvarininkė Elžbieta Dovgiallo sutiko remti jaunuolį ir duoti lėšų mokslams seminarijoje. L. Bielinis apsigyveno dvarininkės išlaikomame bendrabutyje Vilniuje. 1901 m. ėmėsi vargonininkauti Adutiškio parapijoje pas lietuvi patriotą kunigą B. Krištaponį. Tuo metu Adutiškyje gyveno įvairių tautybių žmonės: žydai, lenkai, gudai, lietuviai.

Dirbdamas Adutiškyje pas kunigą B. Krištaponį, L. Bielinis jau pirmaisiais savo darbo metais subūrė grupę vyrų, kurie ėmė platinti lietuvišką spaudą. Jis buvo paskūstas Pastovių miesto žandarui, kuris parašė laišką klebonui B. Krištaponiui ir paragino atleisti vargonininką. Kunigas įspėjo L. Bielinį. Tačiau L. Bielinio tai nesustabdė. Šeštadienio vakarais jis suburdavo kaimo gyventojus ir mokė skaityti, dainuoti. Net gudų jaunimas imdavo dainuoti lietuvių liaudies dainas. L. Bielinio dainos buvo užrašytos fonografu, kuomet į parapiją atvyko prof. E. Volteris. Tai buvo didžiulis paskatinimas lietuviybės puoselėtojui.

1905 m. L. Bielinis ėmė vargonininkauti Mielagėnuose, pas lietuviško žodžio saugotoją kunigą P. Šarkauską. Ten dirbdamas platino Didžiojo Vilniaus Seimo atsišaukimus. Mielagėnuose buvo surengtas mitingas, kuriame reikalavo įvesti lietuvių kalbą teisme, valsčiuje, mokyklose.

Vengdamas arešto, iki 1907 m. gyveno Gardino gubernijoje.

1907 m. jis grįžo į Adutiškį pas kunigą B. Krištaponį. 1914-1919 m. L. Bielinis organizavo pradžios mokyklą. 1920 m. vėl dirbo Adutiškyje, kur platino gudams skirtus lietuviškus laikraščius. Atvykus į Adutiškį Lietuvos kariuomenei, ėmė kurtis Lietuvos valstybė, Adutiškis tapo valsčiumi. L. Bielinis buvo paskirtas valsčiaus sekretoriumi. Jis ėmė telkti savanorius į Lietuvos kariuomenę, ieškojo mokytojų pradžios mokykloms. Suorganizavo mokyklas Adutiškyje, Stačiūnuose, Dziaugūnuose, Stukuose.

Lenkams okupavus Vilniaus kraštą, Adutiškyje buvo atidaryta lenkų mokykla. 1921 m. privačiuose namuose Švenčionių gatvėje jis įkūrė lietuvių mokyklą ir pats joje dirbo mokytoju. 1921 m. rudenį, Švenčionių „Ryto“ draugijos pirmininkui M. Untuliui padedant, pradžios mokykla ir vakariniai kursai buvo oficialiai įteisinti. L. Bielinis bei A. Cicėnas įkūrė „Ryto“ draugijos skyrių Adutiškyje.

1925 m. Adutiškyje suorganizavo dūdų orkestrą ir sukurti du chorai – apie 50 narių. Su vaidinimais ir choru L. Bielinis važiuodavo gastrolių į Vidžius, Tverečių, Mielagėnus bei apylinkių kaimus.

1925 m. lenkų valdžia pašalino L. Bielinį iš mokytojo pareigų. 1932 m. B. Krištaponiui buvo duotas įsakymas pašalinti L. Bielinį ir iš vargonininko pareigų. Tačiau remiamas kunigo B. Krištaponio jis ir toliau dirbo su meno mėgėjais, choristais ir orkestru. Adutiškyje L. Bielinis dirbo iki 1934 m., vėliau persikėlė į Tverečių. Įtemptas ir sunkus darbas palaužė Leono Bielinio sveikatą. Sulaukęs 59 m. jis mirė. Buvo palaidotas Pošiūnų kaime.

Leono Bielinio darbai yra neįkainojami. Lenkų okupacinės valdžios metais, surinko ir Lietuvių tautosakos archyvui perdavė 600 liaudies dainų, 302 burtus, 9 žaidimus, 19 senovinių šokių.

Lietuvių kalbos ir literatūros instituto tautosakos rankraštine saugomi 6 stambūs Leono Bielinio surinkti tautosakos rinkiniai, apie 1000 vienetų.